

Beschrijving en waardestelling van kapel met park van Montfortanen klooster behorend bij het voormalige kasteel Bijsterveld te Oirschot

1. Architectonische en kunstzinnige waarde

Kapel gebouwd voor de Montfortanen, voltooid in 1910, onder architectuur van architect W. Th van Aalst.

De kapel ligt aan de Montfortlaan te Oirschot en is aangebouwd aan het Montfortanen klooster, dat is gesitueerd in een landschappelijk zeer waardevol en cultuurhistorisch park met waterpartijen en monumentale bomen. Het park ligt in een gebied van oude cultuurgronden met een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Het centrale deel van het complex, het voormalige kasteel Oud Bijsterveld, uit 1772, is een rijksmonument.

Dagelijks kwamen de studenten van het Montfortaanse Groot Seminarie in de kapel om er zich, biddend en mediterend voor te bereiden op een leven als missionaris.

De kapel wordt tot op heden nog gebruikt door de Montfortanen, maar wordt nu bedreigd met sluiting en sloop.

De stijl van de kapel is neogotisch, heeft 4 traveeën en een koortravee met 5zijdige sluiting.

De kapel is uitgevoerd in rood-bruine baksteen, met geknipt voegwerk. De voordeur wordt geaccentueerd door een omlijsting van metselwerkpenanten afgedekt met een puntdakje.

Boven de voordeur bevindt zich een tympaan met een natuurstenen reliëf, waarboven een boogfries en een gemetselde spitsboog met daarin 4 ramen en een natuurstenen roosvenster.

Alle ramen hebben een onderverdeling en zijn beglaasd met prachtige glas-in-lood ramen.

In de topgevel staat een console met een beeld van de heilige Montfort.

De zijgevels en achtergevel bestaan uit gemetselde steunberen met hoge verticale ramen waarboven een dakvoet met een gemetselde boogfries.

Het zadeldak is bedekt met zwarte natuurstenen leien.

De kapel is van binnen, sober en ingetogen. Het altaar en het priesterkoor zijn van travertijns marmer.

Het interieur bevat prachtige werken van de kunstenaar Jaap Min.

Aan beide zijwanden van de kapel is de kruisweg afgebeeld in 6 omvangrijke schilderijen.

In de muurbogen van het priesterkoor zijn 6 muurschilderingen met taferelen uit het leven van de heilige Montfort aangebracht.

De kleurtonen zijn ernstig, zoals de gehele kapel, maar tevens innig van devotie.

Ook maakte Jaap Min de 10 mooie glas-in-lood ramen van de kapel. Het middelste raam in het priesterkoor stelt de Drievuldigheid voor; aan weerszijden zijn de 12 apostelen afgebeeld.

De kapel bezit een bijzonder goede akoestiek en daarom worden er ook vaak muziek opnames gemaakt en muziek- en zanguitvoeringen gegeven.

De kapel en het klooster liggen in een groot park met landschappelijke aanleg en zeer oude bomen. In dit zeer belangwekkende park vallen bijzonder de volgende bomen op: o.a. diverse beuken en eiken, moerascypers, hemelboom, acacia, coniferen, linde, plataan, grote spar, robinia, libanonceders, oude paardekastanjes tot een omtrek van 790cm en een hoogte van 36 m.

Vele van deze bomen hebben een monumentale status.

2. Authenticiteit

De oorspronkelijke toestand van het gebouw is geheel bewaard gebleven en dit geldt zowel voor het exterieur als het interieur. De kapel heeft een hoge karakteristieke belevingswaarde vanwege de prachtige glas-in-lood raampartijen, de entreepartij en de bijzondere muurschilderingen van Jaap Min.

3. Ruimtelijke en ensemblewerking

De kapel en het bijzondere park geven een extra ruimtelijke waarde aan het kasteelcomplex, daarmee heeft dit gebouw een specifieke ensemblewaarde.

4. Zeldzaamheid

Deze kapel zal, als een overblijfsel van het Montfortanen klooster, een aandenken blijven van de bijzondere opleiding van Montfortanen in Nederland. Ruim 100 jaar, vanaf 1903, hebben de Montfortanen hier hun opleiding (tot 1967) en verblijf gehad.

Bij de kapel behoort het landschappelijk stiltepark met zijn prachtige monumentale bomen, de vijverpartij, de gracht met zijn bruggetjes, de brevierpaden, de calvarieberg met kruisbeeld, de begraafplaats en de Lourdes grot.

5. Cultuurhistorische waarde

Het object draagt bij tot de herkenbare geschiedenis van de gemeente Oirschot in de 20^e eeuw. De kapel is van grote cultuurhistorische waarde voor Oirschot en refereert aan de religieuze betekenis van het katholieke Brabant.

Ofschoon de Montfortanen een gesloten gemeenschap vormden, hadden zij altijd prettige contacten met de Oirschotse bevolking en verleenden zij op kerkelijke terrein velerlei diensten. Tot op heden worden er nog misdiensten gehouden waar omwonenden gebruik van maken.

Het gebouw bevat verder belangrijke kunstwerken zoals de glas-in-lood ramen en de muurschilderingen van de bekende kunstenaar Jaap Min.

Het oude monumentale park heeft behalve een landschappelijke ook een grote culturele waarde voor de gemeente Oirschot.

DE KAPEL EN HET PARK VAN DE MONTFORTANEN BEHOREN SAMEN MET HET KASTEEL BIJSTERVELD (RIJKSMONUMENT) BIJ HET ERFGOED VAN OIRSCHOT EN VERDIENEN HET OM BESCHERMD TE WORDEN ALS GEMEENTELIJK- OF RIJKSMONUMENT